

PEST MEGYE

Területe: 6 393 km²

Lakónépessége: 1.297.102 (2019)

Megyeszékhely: Budapest

Járások: 18: Aszódi, Budakeszi, Ceglédi, Dabasi, Dunakeszi, Érdi, Gödöllői, Gyáli, Monori, Nagykáta, Nagykőrösi, Pilisvörösvári, Ráckevei, Szentendrei, Szigetszentmiklósi, Szobi, Vác

Települések száma: 184, amelyből 51 város, 133 község

5000 főnél kisebb települések száma: 118

Pest megye területét tekintve a harmadik legnagyobb megye az országban, a népesség számát nézve viszont az első. Bár az elmúlt években az ország népessége csökkent, a legnagyobb mértékben néhány budapesti kerület mellett a pest megyei agglomerációs települések népessége növekedett. A megye lakosságának összetételét a jelentős számú nemzetiségek jelenléte gazdagítja, amelyek közül a német közösség a legerősebb.

Az ország legtöbb várossal rendelkező megyéje. A járásközpontok területileg és lakosság számában is nagyon különbözőek. A megye legészakibb csücske, a Szobi járás az egyedüli, ami az ország peremén van és Szlovákiával/Felvidékkel határos. A megye legdélibb csücske a Nagykőrösi járás, keleten a Ceglédi, míg nyugaton a Budakeszi járásközpontok ölelik meg. Jelentőségét növeli, hogy teljes mértékben körülfonja a fővárost, s emiatt az ország közlekedési és gazdasági csomópontjaként is említhető.

Az ország szíve itt, a Pilisben, Dobogókőn dobog és Pusztavacstól 1 km-re pedig Magyarország földrajzi közepe található. Rendelkezünk természetvédelmi területtel – Kiskunsági Nemzeti Park, Duna-Ipoly Nemzeti Park –, dunai panorámával, kastélyok – gödöllői, ráckevei – titokzatos sorával, sőt még (Csepel)-szigettel is.

Budapest hatása miatt, valamint megyénk földrajzi fekvésére, Közép-Magyarország részére tekintettel, az egy főre jutó GDP-vel mért valódi fejlettsége rejtve marad.

Civil tükör

- A 2021. évi Nemzeti Együttműködési Alap felhívására jelentkezett Pest megyei civil szervezetek száma alapján készített kimutatásokból – településekre, járásközpontokra lebontva – megállapítható, hogy a civil szervezetek száma és aktivitása a megye járásközpontjai tekintetében rendkívüli heterogén.
- A megyében 2.045 alapítvány és 3.684 egyesület működik. A Főváros után itt található a legtöbb civil szervezet. Az ország civil szervezeteinek 10 %-át teszik ki az itt tevékenykedő szervezetek. (KSH 2019)
- A legtöbb civil szervezet szabadidő/hobbi tevékenységű és célú. A következő három kategória az oktatás, kultúra és sport.
- A megyei civil szektor összes éves bevétele 55,4 milliárd forint. Ez az országos civil bevétel 6 %-át adja. A civil bevételek kevesebb, mint fele származik állami, önkormányzati támogatásból.
- A megyei civil szervezetek 4.096 főt alkalmaznak. A szervezeteknél megbízásos jogviszonyban állók munkája 3.020 főállású munkavállalóénak felel meg. (KSH 2019)
- Az önkéntesek tevékenysége átszámítva több mint 1.947 főállású alkalmazott munkájának felel meg. (KSH 2019)

Jelentősebb civil események a megyében:

- Községünk Virágvasárnapon/Nagyszombaton szervezi a Megyei Családi Napot civil szervezetek aktív részvételével, gazdag kulturális programmal, gyermekfoglalkozásokkal, szeretetvendégségekkel. A rendezvény a tartalmas és gazdag ünnep mellett jó lehetőséget biztosít a civil szervezetek részére bemutatkozására, tevékenységük ismertetésére, egymás megismerésére.
- Több mint 10 éve szervezi meg a Gödöllői Civil Kerekasztal Egyesület a helyi Önkormányzat támogatásával szeptember második hétvégéjén a Civil Utcát, ahol a városi aktív civil szervezeteknek lehetőségük van standokon bemutatkozni, megismertetni tevékenységüket széles körben, ugyanakkor ez egy nagyon jó lehetőség az egymás közötti kapcsolatok szorosabbá fűzésére.
- A majosházi Református Dunamenti Kistérségi Diakónia 2010-ben csatlakozott a Méltóság mezeje elnevezésű országos mozgalomhoz, amelynek célja a társadalom figyelmének felkeltése a daganatos betegeket ápoló szervezetek munkájára. Iskolákkal közösen, civil szervezetekkel, egyéb közösségekkel a Hospice világnapon, október első szombatján Hospice feliratú ágyást készítenek nárcisz virággal a megye településeinek központi terén a diákok, iskolai közösségek bevonásával. A virágültetéshez gyakran kerékpáros felvonulás/túra is kapcsolódik.
- A tököli Csepel Szigeti Fogyatékosok Sportegyesülete 19 éve különböző helyszíneket rendez meg Sportfesztiválját, ahol általában közel 15 civil szervezet cirka 300 fő fogyatékossgal élő fiatal és családjaik és ép családtagjaik sportolnak különféle sportágakban. Négy éve nemzetközi szint is kapott a program, Szlovákiából Nagypakáról a Grace Oz Egyesület együttműködő partner, Szerbiából Szabadkáról a Recreacia Sportegyesület érkezik. A sport mellett kulturális programként a Kerekesszékes Roll Rance együttes színesíti a fesztivált.
- A pátyi Petrecz Sándor Alapítvány 2017-től tartja az Egyházi Alapítványok Éves Konferenciáját országos fórummal és esetenként regionális körben is. A rendezvény célja, hogy az egyházi jellegű alapítványokat segítse jó gyakorlatok megismertetésével, szakmai ismeretek átadásával és a kapcsolatok építésének lehetőségével. Ennek érdekében lehetőséget biztosít az állami, gazdasági és civil szereplőkkel való párbeszédre, szakmai előadásokat tartanak a forrásteremtés, pályázatírás, pénzügyi és számviteli ismeretek, jogi ismeretek témaköreiben, és igyekszik az egyházi civil, alapítványi teljes vertikum megszólítására, bemutatására és együttműködésének kialakítására.
- Quasi Civil Szolgáltató Központok működnek Gödöllőn és Újhartyánon.

A megye helyzetének hatása a civil szektorra:

- A főváros vonzáskörzetében a civilek részvétele sokkal intenzívebb, addig a „peremjárásokban” a civil szervezetbe való tömörülési kedv haloványabb.
- A megyeszékhely Budapest, de Pest megyei szervezet nem lehet a saját megyeszékhelyén bejegyezve.
- A Duna a járások 1/3-át érinti, ezért az adott települések civil élete eredményesen kapcsolódik a vízi sportokhoz. A Közép-Magyarországi Általános Olimpiai Központ edzőtábor a szigetszentmiklósi járásban, Dunavarsányban található. Az edzőtábor megnyitása óta magyar olimpiai és világbajnok versenyzők, utánpótlás csapatok és

válogatottak tagjai, valamint a világ minden tájáról érkező külföldi sportolók is igénybe vették. A 2021-es Tokioi Olimpiára a dunavarsányi Merkapt-Merkler SE versenyzői is a Kisduna hullámain készülnek.

- A megye önálló régióvá válásának kezdeményezésénél felmerült a Közép-magyarországi régió, benne Pest megye speciális helyzete. A megye egy főre jutó GDP tekintetében, Budapest hatása miatt, a EU küszöbérték fölött áll, ezért nem jogosult olyan mértékű és feltételrendszerű kohéziós támogatásra, mint az egyéb régiók. Az ehhez kapcsolódó indítvány eredménye, hogy 2021-től a megyei civil szervezetek önállóan pályázhatnak az európai uniós fejlesztési forrásokra.